



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

I. Cuidam de confessionibus alacriter audiendis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)



# DE SAPIENTIA FRUCTUOSO.

LIBER QUINTVS,

CVIDAM,

*De confessionibus alacriter audiendis.*

**Q** PRÆCLARAM animi pro-  
pensionem, iuuandorumque  
hominum egregiam volun-  
tatem! Perge qua cœpisti, tibi-  
quoque in isto studio temperare noli. Conco-  
nandi cupiditas verecundiam quã-  
dam affert, audiendarum confes-  
sionum amor iste tuus non colorum  
speculator, sed morum, neque formæ spe-  
cie incensus, sed virtutis pulchritudi-  
ne excitatus, prædicabilis est, præse-  
ferendus, gloriandus. Tu enim non  
es, qui alba & atra, sed qui honesta &  
turpia discernas. Neque oculorum  
aspectum adhibes, sed mentis ratio-  
nis

niq; iudicio vteris. Quare si stas, in-  
gredere, si ingrederis, curre, si curris,  
mola. Ista Societatem iurisdictione de-  
T *istud est, quod probo tribunal.*  
bi agnoscanti ac confitenti explo-  
salus est, inficanti, & erubescanti  
s, *contra damnatio, neganti nulla venia,*  
contraria atque fori, iudiciorum, capi-  
tulumq; triumvirum ratione. Apud  
iendis. *nos enim cœlare, & obscurare scelus,*  
ni pro *facinus inficari prodest, in istis au-*  
rumq; *tem tacitis, sacrisque iudiciis tota est in*  
volu *gnoscentis, fatendis, aperiendisq;ue*  
ribiq; *regiis posita salus. Sacerdotum enim*  
Conc *mentia, Dei clementia est, quæ in*  
n quæ *condonandis grauissimis sceleribus?*  
infello *maximè cernitur, & in expiandis ho-*  
rum *minum flagitiis tam multis, tam cre-*  
ma spe *ditis, tamq; tetris apparet. Quanquam*  
ritud *sacerdos, qui Christi vicarius est, pro*  
pra le *quemq; culpa castigat. Proque*  
n non *sciti magnitudine pœnam impo-*  
esta & *quo sacri huius auditoris & pla-*  
lorum *regij debet elucere prudentia. De*  
ratio *cratis enim & vindicandis & extir-*  
nilq; *mandis, funditusq; eiiciendis nos?*

Hh 5 oport-

oportet laborare, vt sacra præcipiunt, integ-  
 nodus Tridentina sess. 14. c. 8. Laetitia quæ  
 feueritatē, sed cautioni ac providentia  
 tiæ, quæ præsentit in posterum, magis quorū  
 to plus tribuo. Illa enim saluatiō applicet  
 pœna est, quæ ita reum punit, vt eum iuc-  
 tiam emendet, ac corrigat. Perperatissimæ  
 nationes, verbera, ieiunia, cilicia, mœritatē  
 displicent, hymnorum recitandorum, sum-  
 pia est, & præclara necessitas. Sed haec res  
 nisi cautè, prudenter, temperatè, re-  
 moderateque imponuntur, hinc tantam  
 numq; periclitatis moribus, & ceteris inu-  
 dunt, & interdū nihil efficiunt, vt in difficilis  
 hos atque hos amicos, & contubernales, cla-  
 les relinquant, vt crebrò peccata appropinquat  
 sacerdotem ponas, vt libros saluatiōis per  
 ter scriptos euoluas, vt concionibus officia d-  
 adsis, vt illam domum, vbi peccatiōs esse  
 illecebra est, tibi que à malo dicitur cultu-  
 ne tenduntur insidiæ, quasi pellentes. S-  
 fugias, qui non modò hortatur, sed et nat-  
 etiam cogit, præclarus est medicus in Mart-  
 Quem qui accusat, iniquiorem uidebitur; in-  
 dicit, demens profectò sit. Ex quo in Sylue-  
 telligitur, quanta nō solùm in necesse scriptis  
 cia, etc.

accipit, integritate, fide, doctrina, sed pru-  
8. Lamentia quoque, calliditate, patientia,  
providentia illos esse sacerdotes oporteat,  
um, mō quorum pedes se Christiani flētes,  
salutem applicesq; proiiciunt: integerrimos  
nit, ut iudices hęc causa postulat, pru-  
Perceptissimos medicos, scientissimos,  
silia mercitatissimos, castissimos, patien-  
candorum morbi isti requirunt. Nam  
s. Sed quia res sit occultissima, fidem, quia  
impeditura, religionem, quia lubrica, con-  
ur, honestam, quia libidinis interdum ha-  
, & ostendat inuitamenta, castimoniam, quia  
nt, ut difficilis sit & obscura, doctrinæ lu-  
ntuberentem, claritatemque desiderat. Itaque  
cata aperiuntur quam satis laudari moralis Theo-  
os salutaria poterit, quæ Christianæ vitæ  
cionibus officia describit, cuius scientissimos  
peccatos esse velim, ad quorum aures Chri-  
lo dantur culpas proprias insusur-  
lipestant. Sed in animi inductione, in-  
tatur, quæque natura sunt omnia. Qui enim  
medicus Martino Aspilcueta viro præclaro,  
emuebat; in scriptore grauiissimo Soto, qui  
Ex quo Syluestro, inq; multorum aliorum  
innocentis scriptis volutatus vel timidè nimis  
hoc

hoc munus exercet, vel confessioni in m  
 inuitus excipit, citoque ex oculis e... Cu  
 nescit, multis partibus illo inferio... nus iu  
 qui mediocriter eruditus, inque... nserua  
 cando firmus, inaniumque scrupu... ar, pr  
 rum experts, omnibus libenter a... imo r  
 præbet, neminemq; non recipit... eripi  
 ita se gerit, vt eos etiam, contra qu... t rege  
 statuatur, æquos, placatosque dimitt... ra com  
 Nihil illo Christi operario laborio... lacry  
 cui ne in communi quidem otio... mpti  
 Christianorum feriis cæterorum... us: qu  
 liceat ocioso, nihil illo homine... us poen  
 dius, quem tam spurcæ res, tanta... ra ratio  
 fœditas inquinare non possit, nihil... tacer  
 lo rectius, nihilque integrius, que... era qu  
 gratia non flectat, nihil eo prudent... eclesia  
 quem tam multa, tamque diuersa... rere ad  
 fugiant, nihil illo amanti, qui ag... rere an  
 tantibus præsto est, periclitantib... ducula:  
 subuenit, consultoribusque resp... cation  
 det, quibus tota domus sæpe compe... m resip  
 tur.. Hæc enim Christianis ex nati... nauale  
 gio tanquam tabula restat, quam... defina  
 cerdos officiosus & sanctus illis, qu... torum  
 enatant libenter opponit, cauetq;... uerò

in mare decidit, fluctibus obrua-  
 L. Cumque ut bene Tullius, non  
 3. In Catil.  
 ius iucundi ij sint dies, in quibus  
 feruamur, quam in quibus nasci-  
 ur, profectò ad homines, quos ba-  
 ter aurum renatos scimus, ex orci fauci-  
 as eripiendos, & peccatorum, quæ  
 it regenerationis lauacrum morti-  
 ra commiserunt, integra, syncera,  
 lacrymosa confessione sanandos  
 n oio. promptissimi, & paratissimi esse debe-  
 orum. quorum expediendæ salutis in-  
 ine m. pœnitentiæ opertis commodissi-  
 cantac. ra ratio est, quibus tamen operam,  
 it, nihil sacerdos & eruditus & sanctus.  
 is, quæ terz quidem pœnitentiæ imaginem  
 uden. eclesiastici verba illa depingunt: con- Cap. 17.  
 uerfa. tere ad Dominum, & relinque peccata,  
 qui zep. tate ante faciem Domini, & minue of-  
 icantib. dicula: id est, & peccata, & peccandi  
 e resp. cationes, & causas relinque. Ille e-  
 e comp. m respiscit ex animo, ille demum  
 ex nat. ualefcit ex morbo, qui cum pecca-  
 quam. desinat, illa funditus eiicit, quæ pec-  
 illis, quæ torum quasi semina esse videbatur.  
 auerç. qui verò tum peccare desinunt, cum  
 pecca-

peccare non possunt, qui que vix commisit  
te morte, ac impendente ad hanc potestatem  
eram confessionis anchoram conuincunt, mo-  
giunt, hos an verè pœniteat, dubitantes quod  
controuersumque esse merito dicitur.

*Exod. 8.  
Vers. 10.*

Siquidem Pharaeo plagis saeuientibus, aurum  
montes aureos pollicebatur, vbi uisus, po-  
uina manus cœpisset esse remissio mirabili-  
lababat, mutabatque sententiam. Simonia  
Confessionis autem vim & robur, qui, per  
uidicus hymnus ille declarat, utro con-  
fitemini.

*psal. 31.*

*scitum meum cognitum tibi feci, & confitebor  
aduersum me iniustitiam meam, & peccatum  
Domino, & tu remisisti impietatem peccati in-  
carnati mei.* Quid rursus confessionis multas e-

*Num. c. 5.*

omissio mali inuehat, eiusdem demonstrat, i-  
uidis versus ille demonstrat, quod confessione  
*tacui, inueterauerunt ossa mea.* Quod si p-  
quod lex illa vetus & prisca hanc ab er-  
dem confessionem adumbravit, quod & re-  
iubebat eos, qui deliquissent, peccata res-  
ta confiteri. Vt minimè mirandum est, et  
fit, ea lege, quæ latorem Christum verbis  
bet, quæq; nos Deo opt. max. quæ lacrym-  
gratissimos esse vult, fateri necessitates die-  
peccata, quæ re sint, verbis, & meminerit L-



ue vniuersa : eoq; Christi Sacerdotum  
 d hanc potestatem peruenisse, vt diuo Hier-  
 am conuincit, teste, *claves regni caelorum ha-*  
*, dubitantes quodammodo ante iudicij diem iu-*  
*ritò dederunt.* Possem equidem sanctorum  
 euenientiarum de confessionis saluberrimo  
 ar, vnde, possem priscorum de hoc ad-  
 remissibili Sacramento innumera te-  
 tentiam monia proferre. Sed vno peranti-  
 robur, qui, perdoctiq; Adamantij Origenis  
 arat, non contentus: vt enim illis occurre-  
 ci, & dicit, qui veteris legis tam multa luan-  
 itiam multa, expiationesq; desiderabant, expi-  
 etatem peccandi in nostra lege peccata rationes  
 nfectionis multas enumerat longè meliores. Ex-  
 fcedem dicitur, inquit, *baptismo, elemosynis, re-*  
*, quod confessione iniuriarū, charitate, qua peccatrici*  
*ea. Quod mulieri peccata multa remissa sunt, homini-*  
*hanc ab errore & via prauitate ad verita-*  
*rauit, quod & rectam rationem traducendis, hac*  
*ent, peccatores multitudinem tegit peccatorū, tol-*  
*iranda dicitur etiam pœnitentia peccata quamuis*  
*rictum laboriosius & laboriosius, cum lauat peccator*  
*ax. quod lacrymis stratum suū, & fiunt ei lacrymae*  
*necesse est, die ac nocte, & cum non erubescit Sa-*  
*, & mactat dicitur Domini indicare peccatum suum, &*  
*quare-*

*Epist. ad  
 Heliode.*

*Homil. 2.  
 in Leuitic.*

querere medicinam, secundum eum, qui volu-  
 ait, dixi, pronuntiabo aduersum me iniquitatem  
 meam Domino, & tu remisisti iniquitatem  
 cordis mei. Hæc Adamãtius testis, in quibus  
 stolica, atque adeò Euangelica iustitia  
 tuta viguerunt: quem si non sancti  
 certè sapientibus & doctis annuntiantibus  
 ro. Sacramentalis confessionis præceptum, ad el-  
 mordia Lucas ostendit Acto. 19. cum  
 dicit, multi credentium veniebant, arre-  
 confitentes, & annuntiantes actibus  
 suos: vbi ipsa lethalium scelerum emenda-  
 meratio designatur: hũc Lucæ locum de doctis  
 Basilius adducit, cùm de pœnitentiæ Per-  
 disputat Moralium summis, capite supra sus-  
 Non est illud Esaia tacendum, ut postoli-  
 ptuaginta vertunt, cap. 43. dic tu peccata  
 mum iniquitates tuas, vt iustificeris, non esse  
 Hoc quidem Christianis ab ipso Domino  
 traditum de confessione præceptum, non  
 neque cum ratione, neque cum auctoritate  
 qua Philosophia pugnare Horatius  
 sus ille indicat,

Lib. 1. epist.  
 ad Quin-  
 tium.

Stultorum incurata pudor malus  
 Perinde est enim ac si diceret, quod con-

eum, qui volunt, eos necesse est animi æ-  
 tudines & vulnera non turpi vere-  
 stia impudicia tegere, sed ingenuè confiteri  
 medicis aperire. Quid Tullius? non  
 sperat fore, vr veniam eò facilius  
 cesare impetret, quò clariùs de  
 ato sit & culpa cõfessus? Ego inquit,  
 ventem loquor, erravi, temere feci, pæ-  
 ad clementiam tuam confugio, delicti  
 peto, vt ignoscas oro, si nemo impe-  
 diebat, arrogãter, si plurimi, tu idẽ fer opem,  
 spem dedisti. Sed quid ego oratores?  
 cõmemoro, quos vtrosq; lite-  
 & doctrina fuisse scimus excultos?  
 Peruani priusquam Christiana  
 suscipere, (nisi si traditæ ab  
 pololis fidei quædam hæc esse ve-  
 dicimus) iis peccata aperiebant,  
 esse crederent sapientes, & con-  
 dentiam deonerabant, scelerumque  
 sarcinam apud illos deponere  
 quos & grauitas, & ætatis matu-  
 ritas commendaret. Ex quo profectò  
 intelligitur, Christi iugum esse suaue,  
 quidem remota illa & incultra na-  
 confessionibus vtatur, certof-

Ii

que

In oratione  
 pro Quinto  
 Ligario.

*Psalm. 18.*

que homines & delectos habebant, in fuisse  
 pud quos suæ turpitudinis quasi vana fidei  
 euomeret, quòd si id natura duce fuisse non  
 runt, apparet confessione cum natura vis fuisse  
 ipsa congruere, sin ab aliquo Euzo minibus  
 lico doctore antiquissimis illis remota. Q  
 ribus traditum est, (in omnem partem  
 terram exiuit sonus eorum) magis Deus  
 profectò confessioni conciliatur, huius  
 thoritas, quæ ex tam multis Christianis mu  
 nis institutis longa temporis obliuione num  
 ne sepultis aliquam sui imaginem, quæ  
 conseruauit. Fieri etiam potest, ut per  
 hoc supersticio inuenerit auctoritas sacerdot  
 lo dæmone, quæ veræ religionis auctoritas, et  
 tatricem se esse vult. Nam Ecclesia est con  
 anathemati simile illud est, quod dicitur fletus  
 lia antiquissimos illos sacerdotes, quæ solet  
 titasse Cæsar scribit Commentariis in  
 libro 6. Qui enim Sacerdotum a se non fleat  
 dicio non paruisset, carebat publicè, et  
 carebat foro, eius omnes aditus, qui strati  
 & sermonem fugiebant, nefas enim ipse  
 putabant lucem intueri eum, cuius mutari  
 set sacris interdictum. Siue igitur, d  
 damus hoc illorum hominum inuenerit, consue

*Vide qua de  
 hac Indorū  
 supersticio.*

abebarum fuisse, siue opinamur susceptæ o-  
 quasi vni fidei quasdam esse reliquias, dubiū  
 duce se non potest, quin confessionis ma-  
 um natura vis sit, seq; vel ignotis, barbarisq;  
 o Evan- minibus sua salubritate commen-  
 lis temer. Qua in re Societati nostræ non  
 nememulari non possum, cui immortalis  
 ) magis Deus tam multos tamque præcla-  
 iliatum huius artis donauit artifices. Nam  
 s Christum multo plures illi sint, qui pecca-  
 ris oblitū enumerent, quàm qui lamenten-  
 maginat, quique errata percenseant, quàm  
 potest qui perpendant, dant operam nostri  
 thore sacerdotes, vt & peccata quoad fieri  
 gionis est, omnia proferantur, & qui  
 n Ecclesie est confessus, etiam deploret. Cie-  
 quod est fletus ipsius sacerdotis querimo-  
 rdotes solet, & amica conquestio, oppor-  
 mentum que lacrymæ. Quis enim supplex  
 lorum non fleat ipso flente, qui sedet, & iu-  
 ut publicat? Non enim moueri non potest  
 s aditu stratus iacet ad pedes, si se sacer-  
 iefas etiam ipse commouit, itaque affici, im-  
 m, cui mutari, curari, vt vita antea displi-  
 iue igneatur, de rebus aliter sentiat, atque  
 um inuenit, inq; nouam viam se se arbi-

Li 2      tretur

*ne P. Iose-  
 phus Acon-  
 sta scribit  
 libro 6. de  
 procuradā  
 Indorum  
 salute c. 2.*

tretur ingressum. Equidem cum p[er]ges, con-  
 tri illi Mauritio, quem bene nosti, re pa-  
 lescentulus Compluti vitæ flagitia omniur-  
 tefeci (ille enim omnium me primus dea-  
 ex Societate sacerdos audiuit) talis par-  
 mutatus, commotus, affectus, vt me-  
 ua mihi lux orta esse videretur. Ma-  
 ritij spectrum ante oculos versabat, ecū ta-  
 admonitiones in mentem veniebant, ego  
 locus ipse obscurior, atque secreta-  
 hærebat in animo. Ex eo tempore  
 nisi Mauritios nactus essem, scire, pe-  
 cere mihi ipse non poteram, iraque dele-  
 cū relicta Compluto Salmantici cum pu-  
 venissem, vt vtriusque iuris doctorem  
 mis illis magistris operam darem, magis  
 dictoque iúbileo Societatis domum, a  
 peccata confessurus adiiissem, in Me-  
 tinum Guterrium oculos conieci, qui  
 rebus & fama nobilitatum, quæ  
 cū studiosorum adolescentum  
 teruis circumclusum viderem, est  
 teuertendi diligentia citius me  
 dire potuissem, tamen præuenientia  
 bus cedere malui; quàm locum  
 pius occupare. Ergo dum contem-  
 58

n cum pes, competitionesque vito, quas tali  
 nosti, re parum esse decoras arbitrabar.,  
 lagitia annuum postremus accessi. Me Marti-  
 ne primus defatigatus & fessus, bona iam no-  
 nit) talis parte decursa neq; raptim, neque  
 us, ut mirus audiuit: eius ego interim cha-  
 tur. Mentem, patientiam, perseuerantiam  
 erfabam, necū tacitus admirabar. Morborum,  
 eniebat, quos ego indicaui, remedia, quæ o-  
 secreta dedit, omnia reminiscor, orationem,  
 tempora mihi vt alia facerem, alia fuge-  
 a, faciem, persuasit, nulla vnquam ex ani-  
 a, itaque non delebit obliuio. Fecit sine dolore,  
 nantiam, vni pungendi causa non deesset, me-  
 s doctus. Vinum & oleum vt Euan- *Luce 10.*  
 arem, medicus ille Samarites, infudit in vul-  
 domum, admonendi summa fuit graui-  
 n, in Me, & obiurgandi modus: acerbitatem  
 onica temperauit, vt & languenti mihi  
 a, quæ saluti esset, quem parum iuuabat  
 ntum ararula, & mansuetudine obiurgandi  
 m, et ad medicinam sæpius quærendam,  
 me ex-  
 uenientiam animarum medici proficient,  
 cum me-  
 ontem remedia accommodent, verba ipsa su-

stentent, & quasi instillent, quid con  
 que conducibile sit, animaduertant  
 talesque se omnibus impertiant, non  
 non è sella quamprimùm surgere,  
 que ipsi velle citò expedire, sed op  
 tulari & prodesse cupere videantur  
 his, quorum errata didicerunt. Nam  
 me in hoc genere aut vulgare aut com  
 mune delectat, sed proprium, pro  
 prium, suum cuiusque, singulare. In  
 enim veterum quorundam Prelo  
 terorum ratio obsoleuit, qui omnes  
 omnium morbos vno & eodem me  
 do curabant, in quos Horatiana illa  
 cupressus inepti pictoris vnam figu  
 ram & effigiem ad omnes casus  
 commodantis videtur conuenire.  
 Nimias in confessionibus audiendi  
 celeritates vel plebecula teste damna  
 mus, morositatem diligentissime re  
 uendam esse censemus, nec enim op  
 parere vitium in illis debet, qui se mo  
 rum correctores profitentur. Et vit  
 rium improbandum maximè est in  
 confessione fastidium, sic etiam oc  
 lorum & narium. Dicam libenter

*In arte  
 poetica.*



de quodam nostro noster scribit  
 Orlandinus his verbis. Sacerdos dum in  
 accipiendis confessionibus tenuissimo cuius  
 operam, tanta est diuina dulcedinis v-  
 iritate completus, ut nunquam se memine-  
 re expertum esse maiorem. Voluit nimi-  
 Dominus in hoc homine declarare quā-  
 muis Sacerdotibus delectetur, qui in eo  
 mendo munere pannosos homines, aequē  
 dantes amplectuntur. Nam inter olen-  
 tis paganorum animas, padoremque agrestis  
 suauitatem quandam admirabilis  
 manditatis sensit: idque cum in templo nostro  
 semel, tum multo illustrius in nosoco-  
 quodam, cum agrum tractaret insana-  
 tem, atque ulceribus deformatum, quod qui  
 accederet propter intolerabilis odoris fa-  
 titatem erat nemo. Ad eum ille non sine  
 regia horretis natura victoria ingressus,  
 agere cum agro cepit, & os ad os pro-  
 admouere, tantum abest, ut ullo am-  
 bus perfunderetur horrore, ut omnes  
 odorum suauitates admoueri sibi ad nares  
 maretur, eas verò intimis sensibus dul-  
 cines hauriret, ut ab egri complexu di-  
 belli postea non posset. Hæc Orlandinus

Ii 4 de il-

In annuis  
 liseris pro-  
 uincia Me-  
 diolanen-  
 sis, 1584.

illo, qui viuit adhuc, cuius ob causam  
causam prætermisum est nomen  
Ego nostrum illum Portum, qui in  
fricam ex obedientia profectus  
captiuos redimendos, huic  
simillimum. Homines non  
na solebat, sed virtute distinguere  
que & seruis, & liberis præbebat  
lem. Franciscus Cordubensis, qui  
manticensem Academiã rexerat  
ster factus antequam Presbyter  
voluntate magis, quam necessitate  
iumenta curabat, post sacerdotium  
mendiculos, & baiulos libenter  
bat, eratque magno huic & spectato  
viro huiusmodi homunculorum  
cis & grata confessio. Balthasar  
in quos incidisset, eis author  
vt peccata primo quoque tempore  
faterentur, nilque ei molestius acci  
re poterat, quam vt confessio  
raret. Nullum enim temporis  
ctum vacuum esse cupiebat.  
metius Lusitanus quo mortuus  
die confessiones excepit, cum non  
petino morbo oppressus, sed diu

ob eam consumptus esset. Iacobus Castel-  
 nomen vel ægotās & in lecto decumbens  
 qui in eum exclusit exiis, qui peccata  
 etus confessionum accessissent. Federicus  
 anriquez quamuis esset infirmissi-  
 ma valetudine, ita tamen in excipi-  
 endis confessionum laboribus sedulus  
 ut, ut ne firmissimis quidem, robu-  
 sissimisq; concederet. Nec quisquam  
 dubitat, quin eius interitu præclarum  
 virtutis & sanctimonie exemplum  
 fuerit. Quid de illis loquar, qui  
 quod peste laborantibus præsto fuis-  
 sent, contagio perierunt? Iuliobrigæ,  
 Burgis, Compostellæ, Cæsaraugustæ,  
 Olyssipone, Mediolani, Genuæ, in  
 Gallia, in Germania, in Sarmatia.  
 hæc charitatis impressa vestigia no-  
 stri homines reliquerunt. Quorum &  
 corpora terra contexit, famam ta-  
 men & nomen illustre sepelire non  
 potuit. Iam verò quæ & quanta illi  
 perferant, atque sustineant, qui ex  
 nostris domiciliis excursiones in oppi-  
 da faciunt, nulla explicabit oratio.  
 Iulium Cæsarem laboriosissimè ius

*Suetonius  
 in Vitio &  
 trisq;.*

li 5 dice-

dicere solitum accepimus, Augustinus  
 hoc idem ita studiosè facitabat, ut  
 infirma esset valetudine, vel domi-  
 bans, vel lectica pro tribunali collo-  
 ta petentibus faceret satis, eratque  
 gusti iuncta perseverantiæ lenitas.  
 nius iunior Traianum laudat, qui  
 ita esset in tribunali assiduus, ut  
 refici ac recreari videretur. Sed  
 in excursionibus ad pagos, & oppi-  
 maiora multo se præbent maiora  
 Sic enim in audiendis confessionibus  
 & conscientiæ causis stabiles, pre-  
 nesque sunt, ut sola vel Deo obtem-  
 randi cum aut sacrum faciendum  
 aut horariæ preces recitandæ, vel  
 turæ satisfaciendi necessitas, cum  
 somni que capiendum aliquid est,  
 cratum confessionum munus interrup-  
 pat. Nota illius nostri captivi  
 ritas est, qui recepta libertate præ-  
 siti generalis consiliarius, negotiis  
 districtus festos dies confessionibus  
 destinabat, neminemque ad se ven-  
 entem repellebat. Est enim cura  
 darum animarum hoc munus nobis

*In pane-  
gyrico.*

ugustini  
bar, ut  
domi  
colloc  
tque  
nitas  
lar, que  
vt labor  
ed nob  
oppo  
maior  
ffionib  
s, per  
bremp  
dum  
x, vel  
cum  
id est  
nter  
iui  
e prap  
gocit  
ffionib  
se ven  
n cur  
us nob  
infir

fituti valde proprium, ad quod qui  
pendent, & ita propendent, vt ne-  
de specie moueantur, neque labore  
statur, spiritu non carne ducun-  
Quantum confessionis munus mi An-  
ni facias, ipse sum testis, cui de artu-  
tam saepe laboranti tamen iucun-  
is ille dies non est, quo non aliquis  
ditus à te sit, & adiutus. In quo eò  
magis elaborandum nobis est, quòd  
nulli sacrorum cum simulatione,  
latebra animas, quibus saluti ef-  
deberent, sceleratissimè atque  
fidiosissimè perdiderunt. Qui ver-  
pastores, re lupi voraces decepta-  
um ouium miserabilem stragem edi-  
erunt. Sed si aliquis Clodius bonæ  
sæcra polluerit, tardiores non  
esse oportet, qui à religione, à pie-  
te, à castitate stant, scio quosdam,  
soluendi accepta potestate gloriari  
ere; quòd à confessionibus & aures,  
manus abstineant, ne sacramenti  
solati causam aliquando dicere co-  
entur. Quos pigerrimo illi duco  
millimos, qui se domi continet,  
& leo-

Prover. 26.

& leonis truculentiam excusat vinctissimam  
 obsidentis. Huius improbissimam de  
 ignauiam omnibus prope locis Sa qua e  
 monis prouerbia exagitant, acculos sicut  
 infectantur. Nec est dissimile quodam ho  
 Euangelia nobis de illo nequissimo nobissi  
 seruo commemorant, qui acceptum & re  
 à patrefamilias talentum, cum opatia & r  
 argentarium lucri causa deponere sum pr  
 buisset, præ timore iacturæ seruam remina  
 intactum, cui quid factum sit, horribiliter  
 le dictu est. Ergo confessionibus inter ge  
 dulam nauemus operam, non enim nam or  
 in illis opertis nunquam fuisse, sed dret.  
 in munere castè integreque verari eculta  
 dandum est. Itaque Hieronymus in dmanis,  
 ad Asellam epistola, qua obtrectate vere &  
 bus respondet: *Saluta, inquit, Patris*  
*& Eustochium velit nolit mundus, in Ch*  
*sto meas, saluta matrem Albinam, spe*  
*remque Marcellam, Marcellinam quæ*  
*& sanctam Felicitatem, & dic eis ante*  
*bunal Christi simul stabimus, ibi apperit*  
*qua mente quis vixerit. Hæc Hieron*  
 mus. Nos igitur tanti viri perseueramus  
 exemplo, demusque operam

*Matt. 25.*

sanctissimo huic muneri suum pristi-  
 tum decus fides nostra, integritasque  
 quæ ex parte restituat, & Samuelis  
 similes præbeamus, qui sacerdos *1. Reg. 2.*  
 honorauit, cuius erat ab Heli im-  
 probissimisque liberis afflictæ digni-  
 tatis & religio violata: vt enim de aua-  
 ritia & rapacitate nil dicam, eò iuue-  
 nitum progressa libido est, vt vel eas  
 feminas vexarent, quæ ad ostium ta-  
 bernaculi vigilabant. Nos igitur non  
 abuter geramus, atque si mulierum fa-  
 ctam omnium oculis lux clara custo-  
 ditur. Appareat honesta nobis, non  
 occultata quæri, quod ignorari à Chri-  
 stianis, cum iis etiam Philosophis, qui  
 veræ & solidæ felicitatis vix vmbra-  
 miderunt, notissimum, decantatissi-  
 mumque fuerit, turpe simul & exitio-  
 sum est. Sed vt nostris hominibus cal-  
 lida admoueamus, libet ex literis an-  
 tiquis collegij Treuirensis hæc de-  
 promere quæ sequun-  
 tur..

•••O:•••

HISTO-

HISTORIA MIRABILIS IN  
laudem confessionis.

**S**ACRAMENTORVM non minore celebrantur hominum conuentu, quàm fructu, vnde sum nō faciam, quod ad cōmendationem cre confessionis plurimū valet. Nullius telis humani generis hostis ita configitur accusandis apud Sacerdotē, prodendis catis. Vir erat pietatis studius in primis tus, qui & Sacramenta capiebat assidue, lectitabat libros de pietate conscriptos, vestem cilicinam ad reprimendam cōticiam corporis induebat, & exemplar propositum erat ad imitandum. Hic dum in eo totus est, vt à susceptis maculis curat a se confessione perpurget, non callidus, & inuidia plenus insidiator. Persona viri grauis inducta hortatur vt mentem illam aut in aliud tempus iiciat, aut omnino deponat, & in alias ras, vbi viuat hilariùs (ciuitates hereticas) demigret, neque Iesuitis credat, vt ab eis diuelli non possit. Eius homines callidissimos, qui perniciem ac-



neos adumbrata quadam religione præ-  
exant. Non fuit difficile versutissimo  
retorica persuadere homini simplici, qua  
artificiose astuteq; composuit. Im-  
mit hominem, ut non modo tam saluta-  
re animi expiandi consilium abiiceret, sed  
etiam ut & libros, qui pietatem accende-  
rent, & vestes cilicinas, qua nuda membra  
primerent, concremaret. Desudandum  
magistro nostro fuit, qui à confessionibus ei  
conat, ut hominem inductum in fraudem de-  
trahere deduceret. Illustravit insignis vete-  
rariis fraudem, qui personas non modò ar-  
tibus humanas, ut fucum animis faciat, sed  
interdum etiam Angelicas: patetecit dolos  
artes, quibus capere optimum quemque  
solutus sit, erudit imbellem, & confirmavit  
in pugnam: ut si denuò esset cum hoste pu-  
gandum, hostiles impetus, & conatus elu-  
deret. Non fuerunt ab re, neq; alieno tem-  
pore adhibita magistri præcepta. Redit men-  
tibus pater ementitus iterum formam, &  
conueniam discipulum alienis consiliis sen-  
sit abductum, elaborat quantum potest, ut  
sacramentum confessionis obire  
solit, certè ne tam frequenter obeat. Rem-  
dam.

damnare ut superuacaneam instituit, minusq; ni-  
 meq; necessariam, nec parua docet carere. Nam  
 culpa defletas semel culpas deplorare non magis  
 rum, & quasi diuina misericordia diffidit suorum  
 confessionum lacrymas renouare. Sed cum sit suo  
 ea re tyro paulò iam ad certamen esset. In  
 structior, facileq; sentiret laqueos sibi apponere mu-  
 insidias ab hoste prætendi, alias hostis dicit eius  
 hibet artes, alias admouet machinas ad hostem fra-  
 pugnandum. Nihil tale dissuadet nullam in-  
 plus, concedit illi tam salutare presidium, ut  
 quo cum Deo reditur in gratiam, concilio singu-  
 tamen efficere, ut ad eam rem Iesus tam uires iam  
 opera non utatur, nec enim alibi alios deus & fi-  
 cerdotes deesse & quidem eruditos & uires quo  
 bos, apud quos peccata ponantur. Cum fidei  
 ne hæc quidem artificia procederent, in-  
 tuit hominem non ex insidiis ac circum-  
 oppugnare, sed petere aperte, ac per se  
 posita. Variis eum terroribus, ac uisus ex-  
 gitat, iniuriis onerat, minas intentat, & quæ  
 ab omni salutis spe, fiduciaq; deniciat, & quæ  
 fessiones præteritas exprobrat, easq; ad te-  
 niam negat quicquam habere momenti. Peccata  
 cata etiam, quæ illi exciderant, obicit, & quæ  
 tiffimosq; denuntiat apud inferos cruciatu-  
 dicit.

uit, nihil missum facit, quo hominem in  
 et carcerem desperationem adducat. Verum  
 lorare non magis eos hostis noster oppugnat, quos  
 a diffidens numerum Deus adlegit, eò magis  
 . Sed conatus suos labores ad nihilum ca-  
 en esse. Nondum enim expugnare potuit,  
 sibi autem multos iam menses oppugnat. Vim in-  
 hostis eius vita, obtorta gula cernices cona-  
 inas ad frangere. Ita ut is complures dies  
 iadem in partem caput flectere, ac torque-  
 praesidium possit. Obiicit ei se se etiamnum ad terro-  
 z, conatus singulis hebdomadis sepius, quanquam  
 Iesum nec iam mittit nullas tot victoriis debili-  
 bi alioquin & fractus, speratur q̄, quoniam & ter-  
 tos & viros quoq; diminuti sunt, fore ut acerrim-  
 tur. Cuius fidei telis conficiatur, & concidat.

## E I D E M,

De congressu cum externis.

**Q**VI in Societate viuunt, ita ne-  
 gicia, temporaq; dispertunt,  
 ut & sibi ipsi profint, & aliis  
 titulentur non inuiti. In die enim *psalm. 48.*  
 rates ille regius cecinit) mandauit si-  
 Dominus misericordiam, & nocte  
 K k            canti-